

[Weikop.]

ikke kalkulationsregler i egentlig forstand. Der siges, at erhvervsdrivende må lægge omkostningerne på kost- eller genindkøbsprisen, og det fastslås, at de ansatte priser er urimelige, hvis de er højere end for en tilsvarende vare, der afsættes i effektivt arbejdende virksomheder, og at avancens rimelighed eller urimelighed er afhængig af, om der findes tilstrækkelig konkurrence. Jeg forstår bestemmelsen sådan, at der tillades fri prisdannelse, men at en pris bliver urimelig, hvis den overstiger den pris, hvortil de mest effektive virksomheder afsætter eller fremstiller den pågældende vare. Dette må være noget betænkeligt, alene af den grund, at en rationalisering af en virksomhed, så den kan blive effektiv, slet ikke beror eller behøver at bero på driftsherren, men i høj grad på, om den højtærede boligminister tillader byggeri, og om den højtærede handelsminister tillader import af maskiner og meget andet. Man skal være lidt varsom med denne fremgangsmåde, når man ved, at de små virksomheder ofte kan være de mest effektive og dermed kan bringe virksomheder med meget store arbejdstabe i fare. Det vil være muligt at forlade de stive kalkulationsregler uden at lægge de mest effektive virksomheders kalkulation til grund for prisdannelsen.

Om reglen om avanceberegningen fremhæves det stærkt i kommissionsbetænkningen, at der under fri prisdannelse kun undtagelsesvis skulle være anledning til at skride ind. Det forstår jeg, men jeg forstår ikke, at man behøver at have en regel for avancerne. Hvis prisen er rimelig og måske endog lavere end de nærmeste konkurrenters, må vi være nået til det punkt, hvor priskontrol er fuldstændig overflødig.

Jeg synes, det er rigtigt, at det tillades at benytte genanskaffelsesprisen, og det kan også tillades uden betænkelighed, når prisnedgang er indenfor sandsynlighedens grænser. Rimeligt er det også, at de erhvervsdrivende kan vælge, om de vil anvende genanskaffelsespris eller kostpris for prisberegninger, særlig under hensyn til, at erhvervslivet ikke har haft ret til at anvende genanskaffelsesprisen under krigen.

Hvis den frihed, der tilstræbes med den nye § 8, fører til udvidelse af priskontrolrådets virksomhed med hensyn til lovens § 13, der vedrører fastsættelse af maksimalpriser og -avancer, når man jo ikke videre frem. Det anføres ganske vist, at den ændrede § 8 vil lette prismyndighedernes adgang til at ophæve maksimalavancer og maksimalpriser, men heroverfor står be-

mærkningen om, at prismyndighederne foreløbig må forøge deres indgriben. Det er mig ikke klart, hvad den foreløbige forøgede indgriben betyder, men tager den sigte på forøgelse af maksimalavance- og maksimalprissystemet, finder jeg det meget uheldigt.

At priskontrolrådet i henhold til den nye § 13 skal afgøre, om genanskaffelsesprisen eller kostprisen skal lægges til grund, anser jeg ligesom det ærede medlem hr. Axel Kristensen ikke for rimeligt og heller ikke for praktisk gennemførligt, når man forudsætter prisnedgang. Det vil nemlig betyde, at alle procentvise maksimalavancer skal forhøjes, hvilket er helt naturligt, eftersom de procentvise avancer ved prisopgang er blevet nedsat. Jeg tror, det eneste rigtige er ved prisnedgang at ophæve alle procentvise maksimalavancer fremfor at forhøje dem, også fordi de hidtil har givet den største skævhed i prisdannelsen. Priskontrolrådet bør ikke afgøre, om genanskaffelsesprisen eller kostprisen skal lægges til grund ved prisfastsættelser efter § 13, men afgørelsen i så henseende bør ligge i de interesserede organisationers hænder, så der derved skabes en ligestilling med reglerne i § 8.

Derimod anser jeg reglen om priskontrolrådets fastsættelse af priser og avancer for meget betænkelig. Her bliver det atter omkostnings- og avancepørgsmålet, der bliver det vanskelige. Der skal tillægges en rimelig nettoavance. Hvordan når prismyndighederne hertil? Ved at lægge de mest effektive virksomheders avance til grund. Herom skal jeg ikke gentage, hvad jeg allerede har sagt, men spørge, om det er meningen, at man vil ensrette. Er det meningen, at virksomheder, som yder en særlig betjening, understyrer deres varer på særlig måde, som ser deres fordel i at anvende nogle ganske specielle former for salg og afsætning, skal slås i hartkorn med de virksomheder, der ser deres fordel i at anvende meget enkle former både for produktion og for salg? Jeg ser ikke rettere end, at der her er en skærpe — deri er jeg enig med det ærede medlem hr. Axel Kristensen — i forhold til lovens tidligere § 13, og det er klart, at det må jeg være meget betænkelig ved.

Må jeg i denne forbindelse spørge den højtærede handelsminister, om det er den højtærede ministers tanke eller priskontrolrådets tanke eventuelt med den nye paragrafs hjælp at søge at nedsætte de gældende maksimalavancer for derved at tilvejebringe et lavere avanceniveau end det, der faktisk var gældende før krigen, forinden ophævelse af maksimalavancer foretages?